

برنامه جامع عملیاتی استقرار واحد هوش پژوهشی
در دانشگاه علوم پزشکی زنجان
(Research Intelligence Unit)

مقدمه

در عصر انفجار اطلاعات و رقابت فزاینده در عرصه پژوهش، دسترسی به تحلیل‌های دقیق و داده‌محور به عاملی کلیدی در موفقیت نهادهای علمی و تحقیقاتی تبدیل شده است.

واحد هوش پژوهشی به عنوان یک راهکار استراتژیک، با گردآوری، پردازش و تفسیر هوشمندانه داده‌های پژوهشی، نقش حیاتی در هدایت سیاست‌های تحقیقاتی، جذب منابع مالی و افزایش اثربخشی پژوهش‌ها در سطح جامعه ایفا می‌کند. این پروپوزال با هدف تأسیس یک واحد هوش پژوهشی پیشرفته ارائه می‌شود که قادر خواهد بود با بهره‌گیری از فناوری‌های تحلیلی و روش‌های نوین، دانشگاه را به مرجعیت علمی در حوزه تخصصی خود تبدیل کند.

ضرورت و اهداف

الف) ضرورت‌ها:

۱. نیاز به تصمیم‌گیری مبتنی بر داده در سیاست‌گذاری پژوهشی واحد هوش پژوهشی با تحلیل داده‌های علمی، به جای اتکا به حدس و گمان، به مدیران کمک می‌کند بر اساس شواهد عینی درباره اولویت‌های تحقیقاتی تصمیم بگیرند. این رویکرد از اتلاف منابع در پروژه‌های کم‌بازده جلوگیری می‌کند.

۲. افزایش رقابت برای جذب گرنت‌ها و بودجه‌های تحقیقاتی با کاهش منابع مالی دولتی، واحدهای پژوهشی باید با ارائه داده‌های قوی (مانند سوابق تأثیرگذاری تحقیقات گذشته) برنده رقابت برای جذب بودجه شوند. RIU این آماده‌سازی داده‌محور را ممکن می‌سازد.

۳. لزوم اندازه‌گیری تأثیر واقعی پژوهش‌ها بر سلامت جامعه بسیاری تحقیقات دانشگاهی صرفاً در مقالات باقی می‌مانند. RIU با سنجش شاخص‌هایی مثل کاهش مرگ‌ومیر یا بهبود دسترسی به درمان، اثربخشی عملی پژوهش‌ها را نشان می‌دهد.

۴. ضرورت شناسایی روندهای جهانی پژوهش و همسوسازی فعالیت‌ها با تحلیل انتشارات بین‌المللی، RIU به محققان کمک می‌کند از موضوعات تکراری پرهیز کنند و روی حوزه‌های نوظهور متمرکز شوند تا در عرصه جهانی رقابت پذیر باشند.

۵. ارزیابی اثرگذاری اجتماعی داده‌های بالینی

RIU می‌تواند نشان دهد چگونه نتایج کارآزمایی‌های بالینی منجر به تغییر پروتکل‌های درمانی، کاهش هزینه‌های نظام سلامت یا افزایش کیفیت زندگی بیماران شده است. این داده‌ها برای توجیه سرمایه‌گذاری در تحقیقات آینده حیاتی است. این بخش به تبدیل داده‌های تحقیقات بالینی به تصمیم‌های سیاستی می‌پردازد.

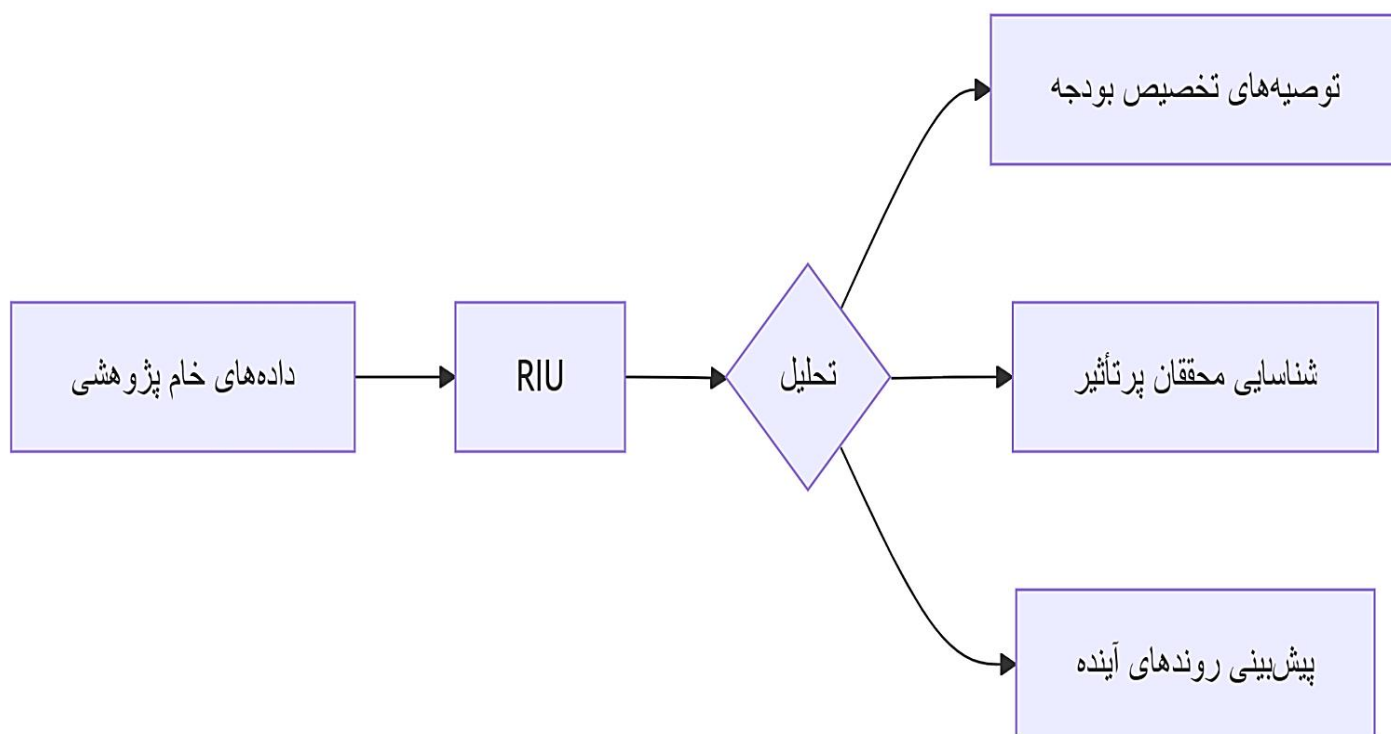
(ب) اهداف کلیدی:

۱. تحلیل جامع عملکرد پژوهشی (شاخص‌های کیفی و کمی)
۲. پشتیبانی از محققان در تدوین پروپوزال‌های رقابتی و انتشار مقالات اثرگذار
۳. شناسایی فرصت‌های همکاری بین‌المللی و بین‌رشته‌ای
۴. ارزیابی تأثیر اجتماعی و اقتصادی پژوهش‌ها
۵. افزایش مرجعیت سازمان در رتبه‌بندی‌های علمی

تعریف مأموریت واحد هوش پژوهشی

واحد هوش پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زنجان به عنوان پلتفرم یکپارچه مدیریت تحقیقات اجتماعی محور طراحی می شود که سه محور کلیدی را پوشش می دهد:

- پیاده سازی سیستم مدیریت هوشمند (Smart Management System)
- تحلیل و ارتقای اثرگذاری اجتماعی پژوهش ها (Social Impact Research)
- سنجش اثرگذاری جهانی تحقیقات (Global Impact Measurement)

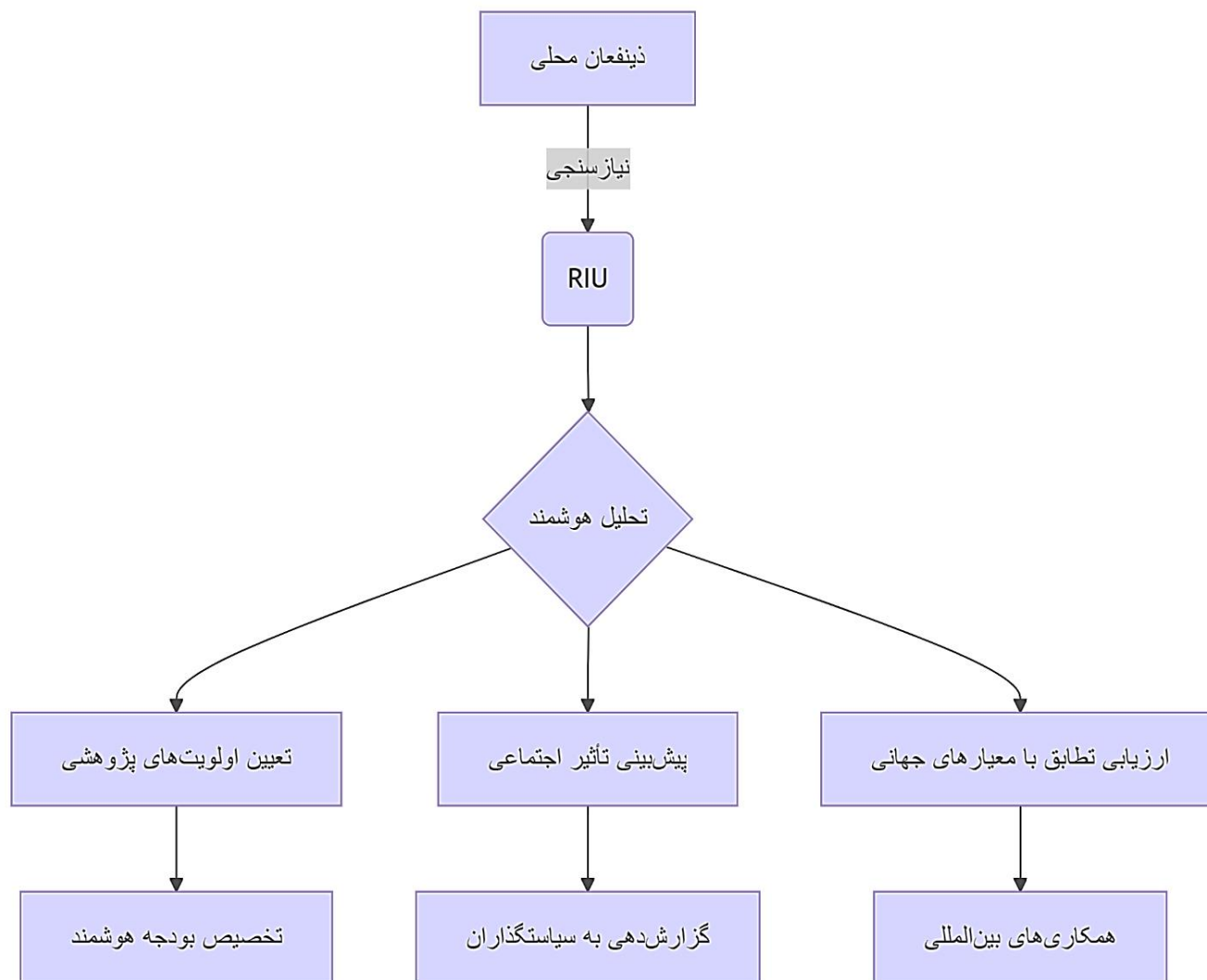

فعالیت های استراتژیک تیمی:

فعالیت	مسئول	زمان بندی	خروجی ها
کافه دانش	واحد هوش پژوهشی	دو ماهانه	برگزاری جلسات هم اندیشی در فضای غیررسمی برای تبادل دانش ضمنی بین محققان در مراکز پژوهشی
همایش های آوای پژوهش	معاونت پژوهشی	سالیکبار	معرفی دستاوردهای پژوهشی و شناسایی همکاران بالقوه در حوزه اثرگذاری اجتماعی پژوهش ها
بوت کمپ های پژوهشی	واحد هوش پژوهشی و کمیته تحقیقات دانشجویی	سالی ۲ بار	توسعه مهارت های پژوهش تیمی و میان رشته ای (بوت کمپ های تابستانه و بوت کمپ های زمستانه)

خدمات و عملکردهای پیشنهادی

خدمت	توضیحات
پایش و تحلیل داده ها	فرآیند سیستماتیک جمع آوری، ردیابی و بررسی داده‌های پژوهشی با استفاده از ابزارهای علمی
پشتیبانی راهبردی	مشاوره در تدوین پروپوزال‌های پژوهشی، شناسایی فرصت‌های تأمین مالی و اولویت‌های تحقیقاتی
گزارش‌دهی سفارشی	ارائه داشبوردهای تعاملی و گزارش‌های دوره‌ای به مدیریت ارشد و پژوهشگران
شبکه‌سازی هوشمند	معرفی همکاران پژوهشی بالقوه و ایجاد پل ارتباطی با مراکز تحقیقاتی تراز اول کشوری و جهانی
ارزیابی تأثیر پژوهش	تحلیل کاربردهای عملی پژوهش‌ها در حل چالش‌ها و اثرگذاری اجتماعی داده‌های پزشکی

عملکرد واحد RIU به طور مشخص دو شاخص کلیدی را اندازه گیری می کند:

۱. پاسخگویی به نیازهای جامعه
۲. پیشرو بودن در تولید علم کاربردی

جدول مقایسه‌ای ابزارهای اندازه گیری

ویژگی	نقشه برداری علمی	پایش کنسرسیوم‌های بین‌المللی
داده‌های ورودی	مقالات، استنادات، کلیدواژه‌ها	پروپوزال‌های تصویب شده، گزارش‌های پیشرفت
نرم افزارهای کلیدی	VOSviewer, CiteSpace	CORDIS, سیستم‌های مدیریت پژوهشی داخلی
خروجی‌های کلیدی	نقشه‌های موضوعی، شناسایی روندها	میزان جذب بودجه بین‌المللی، شبکه همکاران
مزیت اصلی	شناسایی نقاط قوت/ضعف پژوهشی	افزایش مرجعیت جهانی دانشگاه

نتیجه گیری

تأسیس واحد هوش پژوهشی با همکاری معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زنجان نه تنها بازدهی سرمایه گذاری های تحقیقاتی را افزایش می دهد، بلکه با کاهش آزمون و خطا در فرآیند پژوهش، به صرفه جویی زمانی و مالی منجر خواهد شد.

- واحد هوش پژوهشی با تحلیل داده ها و ارائه بینش های علمی، باعث می شود بودجه و منابع تحقیقاتی به پروژه های امیدبخش تر و اثرگذارتر اختصاص یابد.
- از هدررفت منابع روی پژوهش های کم بازده جلوگیری می کند.
- واحد هوش پژوهشی با دسترسی به داده های گذشته و تحلیل های پیش بینانه، مسیرهای تحقیق ناکارآمد را شناسایی می کند.
- در نتیجه محققان از همان ابتدا مسیرهای اثبات شده را انتخاب می کنند که هم زمان کمتری می برد و هم هزینه های اضافی ندارد.

ازین رو، واحد هوش پژوهشی به عنوان راهبردی برای تحول تحقیقات دانشگاهی به سمت اثرگذاری ملموس اجتماعی است. با تأمین اعتبار این طرح، دانشگاه علوم پزشکی زنجان می تواند:

- به الگویی ملی برای پژوهش های مسئله محور تبدیل شود.
- رتبه جهانی خود در نظام های رتبه بندی تأثیر اجتماعی مثل (THE Impact Rankings) ارتقا دهد.
- پیوند دانشگاه با جامعه را به صورت سیستماتیک تقویت کند.

